ÓBUDAI ÁRPÁD GIMNÁZIUM

BIOLÓGIA HÁZIVERSENY 2020.november

Név, osztály:

I. VIRÁGKALENDÁRIUM: Nedves erdők, patakvölgyek 30p/

a) Nevezd meg a képen látható növényfajokat! (5)

1.	2.	3.
4.	5.	

b) Párosítsd a fajokat a rájuk jellemző leírással! Válaszodat (a sorszámot) a rubrikába írd! (25)

a	Jövevény növény, a mediterrán területekről származik.	
b	Nyirkosabb gyomtársulásokban, mezofil degradált gyepekben, kertekben, akácosokban sokfelé elterjedt a november elejéig virító évelő növény.	
c	A paradicsom és a burgonya rokona, viráguk nagyon hasonló.	
d	Terebélyesebb, lomblevelei vörösesek, szőrösek, a földön heverő száruk sok helyütt fejleszt járulékos gyökeret, amelyek segítik a terjeszkedést.	
e	Az erősebb fagyokig nyílik, nemritkán még decemberben is találkozhatunk virágzó példányaival kertekben, utak mentén, parlagon.	
f	Virágja júniusban megjelenik, sugarasa szimmetrikus, öttagú, a sziromlevelek színe fehér, csillagszerűen állnak, a porzók sárgák.	
g	Kétéves, kellemetlen szagú növény.	
h	Fészkesvirágzatú növények közé tartozik, a kúpos, 1-2 cm átmérőjű fészek csupán nyeles virágokból áll. A virágok színe sárga.	
i	Kertekben, gyümölcsösökben és gyomtársulásokban gyakran előfordul észak-amerikai rokonaival együtt.	
j	Csaknem egy méterre megnövő, törékeny szárú növény.	
k	Fél méterre is megnövő erőteljes, egyéves növény.	
l	Az ajakos virágok közé tartozik.	
m	Ha lomblevelét vagy szárát megsértjük, „vérét” hullajtja, ugyanis sötétsárga tejnedve van, ami ilyenkor kicsorog belőle.	
n	Szára vaskos dudvaszár. Lomblevelei változó alakúak, elliptikusak, szélük durván fogas, nem tagolt.	
o	Szára szögletes, lomblevelei kihegyesednek, alakjuk tojásdad, szélük fogas, nyelük meglehetősen rövid., keresztben átellenesen helyezkednek el.	
p	Virágai bókolók, 5-10 virágból áll, levélhónalji virágzatokban állnak.	
q	A száron lévő lomblevelei rövid nyelűek, szárnyasan szeldeltek, durván csipkések, fonákjuk a finom szőrborításnak köszönhetően kékeszöld színű.	
r	A termés bogyó, amely éretten fekete színű, erre utal a növény magyar elnevezése. Nem mérgező, de emberi fogyasztásra nem alkalmas.	
s	A virágok rövid kocsányúak, nyolcasával, tízesével övszerűen állnak. A színük sötét rózsaszín, a felső ajak lapos, szőrös, az alsó ajak háromfelé osztott. A középső ajak azonban jóval fejlettebb a többinél.	
t	Virágai ernyőszerű virágzatot alkotnak. a virágok négytagúak, a sziromlevelek színe sötétsárga.	
u	Szára üreges pudvaszár.	
v	Régebben gyógynövényként is használták, főleg vérnyomáscsökkentésre, de idegnyugtató hatású anyagokat is tartalmaz. Jelenleg inkább gyom.	
w	Termése hosszú, vékony tok. Minden részében meglehetősen széles körben alkalmazott gyógynövény.	
x	Felső lombleveleinek a válla lefelé görbülő (szíves), a lomblevelek kemények, a szélük fogazott. A kisebb-nagyobb fogak szúróssá teszik a növényt.	
y	Kissé lapított kaszattermésen lévő bóbita 9 mm körüli.	
z	Friss tejnedve szemölcsvesztő hatású a népi gyógyászat szerint.	

II. HAZAI TÁJAKON: A Közép-Tisza-vidék 30p/

1. Mely települések között fekszik a Közép-Tisza-vidék? Hány km hosszan nyúlik el a Tisza mentén? (3)

_____

2. a) Párosítsd az ábra betűit a társulásokkal! (8)

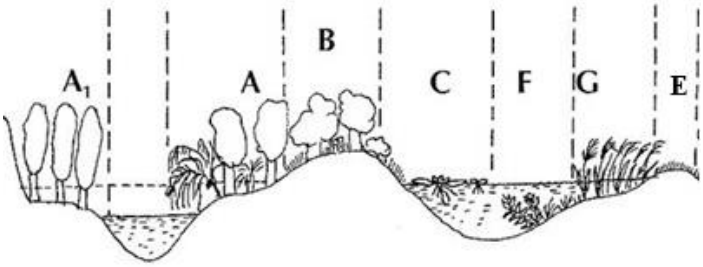

Társulás	betűjele	jellemző
nádas		
fűz-nyár ligeterdő		
lebegő hínártársulás		
mocsárrét		
keményfás ligeterdő		
legyökeredző hínár társulás		
telepített nyáras		

b) Az alábbi élőlényeket rendeld az egyes társulásokhoz! (5)

1. *berki tücsökmadár*
2. *A süntök és a parti szőlő fátyoltársulásokat alkot itt.*
3. *tavi denevér*
4. *tiszaparti margitvirág*
5. *sulyom*

3.) a) Mi a tiszavirágzás? Írd le a mozzanatait! (2)

_____

_____

b) Miért van kompenzációs repülés? (2)

_____

_____

c) Hol élnek a lárvák, milyen életmódot folytatnak? (2)

_____

_____

4. Nevezd meg az alábbi, itt élő fajokat! (8)

1.	2.	3.	4.
5.	6.	7.	8.

<u>Leadási határidő</u>: 2020. december 7.
Természettudományi Tanári, a biológia tanárodnak add!
NEVEDET, OSZTÁLYODAT NE FELEJTSD EL FELÍRNI!

Forrás: TermészetBúvár 2020/4. szám, internet

Összesen: 60 pont/